

VENDIM
Nr. 35, datë 3.6.2020

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “PËR FUNKSIONIMIN E SISTEMIT
TË KLERIMIT TË PAGESAVE ME VLERË TË VOGËL – AECH”**

(Ndryshuar me vendimin nr. 51, datë 6.10.2021)

(I përditësuar)

Në bazë dhe për zbatim të zbatim të nenit 1, pika 4, shkronjat “a” dhe “b”, nenit 3, pika 4, shkronja “dh”, nenit 14, nenit 21, nenit 43, shkronja “c”, nenit 53, pika 4, si dhe nenit 72, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar; të nenit 13, të ligjit nr. 133/2013 “Për sistemin e pagesave”; si dhe të nenit 129, pika 6, të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar; me propozimin e Departamentit të Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës dhe Departamentit të Teknologjisë së Informacionit, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë

VENDOSI:

1. Të miratojë rregulloren “Për funksionimin e sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël – AECH”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.

2. Ngarkohen Departamenti i Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës, Departamenti i Teknologjisë së Informacionit dhe Departamenti i Mbikëqyrjes me zbatimin e këtij vendimi.

3. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, shfuqizohet vendimi i Këshillit Mbikëqyrës nr. 55, datë 26.9.2007, “Për miratimin e rregullores ‘Për funksionimin e sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël – AECH’”, i ndryshuar.

4. Marrëveshjet tip të nënshkruara para hyrjes në fuqi të këtij vendimi, janë të vlefshme deri në nënshkrimin e marrëveshjeve tip bashkëlidhur rregullores së miratuar me këtë vendim.

5. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, pjesëmarrësit nuk do të pajisen me certifikata pjesëmarrjeje. Certifikatat e pjesëmarrjes të lëshuara sipas rregullores që shfuqizohet nga ky vendim, nuk kanë më vlefshmëri juridike.

6. Pavarësisht këtij vendimi, vendimi i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 26, datë 8.4.2020, “Për heqjen e komisioneve të aplikuara nga bankat për transfertat e kreditit në formë joletër për klientët e tyre, si dhe të tarifave për pjesëmarrësit banka në sistemet e pagesave AIPS dhe AECH të operuara nga Banka e Shqipërisë” do të zbatohet për të gjithë periudhën e përcaktuar në përmbajtjen e tij.

7. Ngarkohet Kabineti i Guvernatorit për publikimin e këtij vendimi në Fletoren Zyrtare dhe Departamenti i Kërkimeve për publikimin e tij në Buletinin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Gent Sejko

RREGULLORE
PËR FUNKSIONIMIN E SISTEMIT TË KLERIMIT TË PAGESAVE ME VLERË TË
VOGËL – AECH

KREU I
TË PËRGJITHSHME

Neni 1 Objekti

1. Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i rregullave dhe i procedurave të organizimit dhe funksionimit të sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël (AECH).

2. Rregullorja përcakton kushtet për pjesëmarrjen në AECH, të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë e pjesëmarrësve, procedurat e përpunimit dhe të klerimit të instruksioneve të pagesave, përjasjen ndaj administrimit të rrezikut, procedurat që duhet të ndiqen në rastin e ngjarjeve të paparashikuara, si dhe të gjitha kushtet e tjera në lidhje me funksionimin e sistemit.

Neni 2 Baza juridike

Kjo rregullore hartohet në bazë dhe për zbatim të:

- a) ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”;
- b) ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”;
- c) ligjit “Për sistemin e pagesave”;
- d) akteve nënligjore të Bankës së Shqipërisë që lidhen, por nuk kufizohen me: minimumin e rezervës së detyruar, instrumentet e pagesave elektronike, kredinë brenda ditës për bankat, kredinë njëditore për bankat etj.

Neni 3 Fusha e zbatimit

Subjektet e zbatimit të kësaj rregulloreje janë pjesëmarrësit e sistemit AECH dhe Banka e Shqipërisë.

Neni 4 Përkufizime

Në zbatim të kësaj rregulloreje, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

1. **AECH CUG (Closed User Group)** – është grup i mbyllur i pjesëmarrësve të anëtarësuar në SWIFT e të grupuar për qëllim të përdorimit të sistemit AECH;

2. **Anëtarësimi në AECH** – është procedura që një bankë ose institucion tjetër (që klasifikohet në një nga kategoritë e mundshme të pjesëmarrësve në sistemin AECH), kryen nën kujdesin e Bankës së Shqipërisë për t’u bërë pjesëmarrës në sistemin AECH;

3. **Bankë** – është personi juridik me seli në territorin e Republikës së Shqipërisë, që ushtron veprimtari bankare dhe veprimtari të tjera, sipas përcaktimeve në legjislacionin në fuqi;

4. **Cut-off** – është afati i fundit kohor që një pjesëmarrës mund të dërgojë dhe miratojë instruksione pagese në sistemin AECH;

5. **Certifikatë digjitale** – është një bashkësi të dhënash elektronike të cilat shërbejnë për certifikimin e identitetit të përdoruesve gjatë përdorimit të sistemit AECH dhe për certifikimin e autenticitetit të informacioneve të dërguara/marra;

6. **Datëvaluta e sistemit AECH** – është data në të cilën ekzekutohet shlyerja e instruksioneve të pagesave të kleruara në sistemin AECH;

7. **Debitimi direkt** – është një shërbim pagese për debitimin e llogarisë së pagesës së paguesit, ku një transaksion pagese inicihet nga përfituesi i pagesës, në bazë të pëlqimit që paguesi i ka dhënë përfituesit të pagesës, për ofruesin e shërbimit të pagesave të përfituesit të pagesës ose për vetë ofruesin e shërbimit të pagesave të paguesit;

8. **Fallback Recovery** – është procedura e kthimit në një situatë normale pasi ka pasur një dështim të funksionimit të sistemit primar;

9. **Instrukcion pagese** – është një mesazh elektronik që përmban informacionin e një urdhërpagese, një debitimi direkt ose një refuzimi debitimi direkt;

10. **Instrukcioni i shlyerjes neto** – është një instrukcion shumëpalësh i dërguar në fund të një seance klerimi nga sistemi AECH për shlyerje në sistemin AIPS, në të cilin listohen pozicionet neto debitore apo kreditore të çdo pjesëmarrësi në fund të seancës së klerimit;

11. **Klerim** – është procesi i transmetimit, rakordimit dhe/ose konfirmimit të instruksioneve të pagesave përpara shlyerjes, që përfshin kompensimin e instruksioneve dhe përcaktimin e pozicioneve përfundimtare për shlyerje;

12. **Kompensim (*netting*)** - është konvertimi në një pozicion të vetëm neto, debitues ose kreditues, i të drejtave ose detyrimeve, si rezultat i të cilit vetëm një pozicion përfundimtar neto mund të kërkohet apo të jetë i detyrueshëm. Kompensimi është kontraktor dhe mund të jetë dypalësh ose shumëpalësh, me apo pa përtëritje;

13. **Llogari teknike** – është llogaria në të cilën ruhen gjurmët e debitimeve dhe kreditimeve për vlerat e instruksioneve të pagesave të pranuar gjatë një seance klerimi;

14. **Marrëveshje tip** – është marrëveshja ndërmjet Bankës së Shqipërisë; dhe

i. pjesëmarrësit të drejtpërdrejtë; ose

ii. pjesëmarrësit të tërthortë që shlyen nëpërmjet llogarisë së një pjesëmarrësi të drejtpërdrejtë bankë në sistemin AIPS,

në AECH sipas shtojcës B bashkëlidhur, e cila nënshkruhet nga drejtori në Bankën e Shqipërisë që mbulon fushën e sistemeve të pagesave;

15. **Marrëveshje e posaçme** – është marrëveshja ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe një pjesëmarrësi të tërthortë që shlyen nëpërmjet llogarive të administruara nga Banka e Shqipërisë si agjent shlyerës, e cila nënshkruhet nga drejtori në Bankën e Shqipërisë që mbulon fushën e sistemeve të pagesave;

16. **Mbikëqyrja (e sistemeve të pagesave)** – është një funksion i bankës qendrore me anë të të cilit objektivat e sigurisë dhe eficiencës realizohen nëpërmjet monitorimit të sistemeve ekzistuese apo të planifikuara, vlerësimit të tyre kundrejt këtyre objektiveve dhe, aty ku është e nevojshme, kryerjes së ndryshimeve;

17. **Ndërfaqe** – është një komponent (*software* dhe/ose *hardware*) i ndarë ndërmjet dy sistemeve, i cili u shërben atyre për të shkëmbyer informacion;

18. **Ngjarje e paparashikuar** – është një ngjarje që shkakton probleme në funksionimin normal të sistemit AECH, shkëmbimin normal dhe në kohën e duhur të instruksioneve, në procesin e klerimit dhe në shlyerjen e pozicioneve neto nëpërmjet sistemit AIPS;

19. **Pajisje sigurie** – janë *hardware* dhe *software* të konfiguruar për të implementuar procesin e krijimit dhe verifikimit të certifikatave digjitale;

20. **Përfitues** – është pjesëmarrësi i cili merr urdhërpagesa nga sistemi AECH që kreditonjë llogarinë e tij;

21. **Pjesëmarrës** – nënkupton Bankën e Shqipërisë, një bankë, një institucion financiar, një institucion të huaj të ngjashëm me bankat dhe institucionet financiare, një agjent shlyerës, një operator, një autoritet publik, vendas a ndërkombëtar, ose një sistem, të cilit i lejohet të dërgojë/marrë instruksione pagese me pjesëmarrësit e tjerë në sistemin AECH;

22. **Pjesëmarrës shlyerës** – është një pjesëmarrës në sistem, i cili zotëron një ose më shumë llogari me një agjent shlyerës, në mënyrë që të shlyejë urdhërtransfertat për llogari të tij dhe/ose për llogari të pjesëtarëve të tjerë të tregut. Pjesëmarrësi shlyerës mund të luajë edhe rolin e agentit shlyerës;

23. **Pjesëmarrës debitor** – është pjesëmarrësi që pranon instruksione debitimi direkt dhe, në datëvalutën përkatëse, i debitohej llogaria;

24. **Pjesëmarrës kreditor** – është pjesëmarrësi që dërgon instruksione debitimi direkt dhe, në datëvalutën përkatëse, i kreditohet llogaria;

25. **Refuzim i debitimit direkt** – është një pretendim i urdhëruar nga debitori para se të ndodhë shlyerja, ku i kërkon pjesëmarrësit debitor që të mos e paguajë shumën e debitimit direkt;

26. **Rregullat dhe procedurat e sistemit AECH** – janë tërësia e akteve që rregullojnë sistemin AECH, ku përfshihet rregullorja e sistemit AECH, manualët e përdoruesit të sistemit AECH dhe çdo dokumentacion tjetër që u vihet në dispozicion pjesëmarrësve nga operatori;

27. **Rreziku i përgjithshëm i biznesit** – nënkupton çdo dëmtim të mundshëm të pozitës/pozicionit financiar të sistemit nga pikëpamja e biznesit, si pasojë e një rënieje në të ardhurat ose një rritjeje në shpenzimet e tij, në mënyrë të tillë që shpenzimet tejkalojnë të ardhurat dhe, si rrjedhojë, humbjet duhet t'i ngarkohen kapitalit;

28. **Rreziku i likuiditetit** – përfaqëson mundësinë që një kundërpalë, qoftë pjesëmarrës apo subjekt tjetër, të mos ketë fonde të mjaftueshme për të përmbushur detyrimet financiare siç pritet dhe në kohën e pritur, megjithëse mund të jetë i aftë për t'i përmbushur ato në të ardhmen;

29. **Rreziku operacional** – përfaqëson mundësinë e realizimit të humbjeve financiare, dëmtimit të reputacionit, ose të dyja të marra së bashku, si rezultat i një apo disa shkaqeve të lidhura me: faktorin njerëzor, me papërshtatshmërinë ose dështimin e proceseve të brendshme, me papërshtatshmërinë ose dështimin e sistemeve apo me ngjarje të jashtme;

30. **Seancë klerimi** – është intervali kohor brenda të cilit sistemi AECH kryen klerimin me bazë neto të instruksioneve të pagesave, duke debituar apo kredituar për vlerat e tyre llogaritë teknike përkatëse të pjesëmarrësve;

31. **Shlyerje** – është lëvizja e fondeve midis llogarive të shlyerjeve të pjesëmarrësve të përfshirë në të në sistemin AIPS, që finalizon instruksionin e pagesës;

32. **Sistem backup** – është tërësia e *hardware* dhe *software* të dedikuar për të shërbyer në situata emergjente, kur sistemi primar del jashtë funksionimi;

33. **Sistem primar** – është tërësia e *hardware* dhe *software* të dedikuar për të shërbyer për funksionimin dhe kryerjen e veprimtarisë ditore të sistemit AECH;

34. **Sistem test** – është tërësia e *hardware* dhe *software* të dedikuar për të shërbyer për funksionimin dhe kryerjen e veprimtarisë për efekt testimi të sistemit AECH;

35. **Sistemi AECH (Albanian Electronic Clearing House)** – është sistemi elektronik i klerimit të instruksioneve të pagesave në lek me vlerë të vogël, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, që mundëson:

- a) shkëmbimin e instruksioneve të pagesave midis pjesëmarrësve;
- b) llogaritjen e pozicioneve shumëpalëshe neto;
- c) dërgimin e një instruksioni shlyerjeje neto në sistemin AIPS.

36. **Sistemi AIPS (Albanian Interbank Payment System)** – Sistemi i pagesave ndërbankare me vlerë të madhe) – është sistemi i shlyerjes bruto në kohë reale të urdhërpagesave në lek, me rëndësi sistematike, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, në mënyrë të pakthyeshme dhe të pakushtëzuar;

37. **SWIFT** – varësisht nga konteksti, do të kuptohet kompania SWIFT (*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*), platforma dhe shërbimet e ofruara nga kompania SWIFT, tërësia e aplikacioneve (*software*) të ofruara nga kompania SWIFT të instaluar dhe në përdorim nga një institucion;

38. **SWIFTNET FileAct** – është një shërbim i ofruar nga kompania SWIFT, i përdorur në funksion të sistemit AECH, nëpërmjet të cilit instruksionet e pagesave shkëmbehen midis anëtarëve të AECH CUG;

39. **Urdhërpagesë** – është një urdhër financiar për kryerjen e një pagese në sistemin AECH, me anë të të cilit një pjesëmarrës kërkon transferimin e fondeve;

40. **Urdhërues** – është pjesëmarrësi i cili dërgon urdhërpagesa në sistemin AECH që debitojnë llogarinë e tij;

41. **VPN (Virtual Private Network)** – është rrjet virtual privat që përdoret për të krijuar një lidhje të sigurt, nëpërmjet rrjeteve publike të komunikimit, i cili mundëson aksesin dhe përdorimin e sistemit AECH.

ROLI DHE PËRGJEGJËSITË E BANKËS SË SHQIPËRISË NË SISTEMIN AECH

Neni 5

Roli i Bankës së Shqipërisë

1. Banka e Shqipërisë është pronar i sistemit AECH.
2. Banka e Shqipërisë organizon, rregullon dhe mbikëqyr sistemin AECH.
3. Banka e Shqipërisë është administrator dhe operator i sistemit AECH.
4. Banka e Shqipërisë është pjesëmarrëse në klerim, për kryerjen e pagesave që rrjedhin nga aktiviteti i saj operacional.

Neni 6

Organizimi dhe rregullimi i sistemit AECH

Banka e Shqipërisë, në rolin e organizuesit dhe rregulluesit të sistemit AECH, kryen detyrat e mëposhtme:

- a) harton aktet nënligjore të nevojshme për mirëfunksionimin dhe sigurinë e sistemit të pagesave;
- b) pranon pjesëmarrës të rinj në sistemin AECH ose ndryshon informacionin e mbajtur që ka të bëjë me një pjesëmarrës ekzistues në këtë sistem;
- c) çel dhe mban llogaritë teknike;
- d) nënshkruan marrëveshjen tip të pjesëmarrjes me pjesëmarrësit e sistemit AECH;
- e) vendos për kufizimin e përkohshëm dhe/ose përjashtimin e një pjesëmarrësi në sistem;
- f) siguron zhvillimin e sistemit AECH, në përputhje me standardet dhe praktikat më të mira ndërkombëtare në fushën e pagesave.

Neni 7

Administrimi dhe operimi i sistemit AECH

Banka e Shqipërisë, në rolin e administratorit dhe operatorit të sistemit AECH, kryen detyrat e mëposhtme:

- a) mban sistemin në gjendje pune, duke u lejuar pjesëmarrësve akses në sistem, në përputhje me oraret e punës së sistemit, si dhe me dispozitat e kësaj rregulloreje;
- b) përcakton plane emergjence, të cilat sigurojnë përmbushjen në kohë të proceseve ditore të sistemit, në rrethana të paparashikuara;
- c) administron sistemin dhe u mundëson pjesëmarrësve akses të barabartë, duke u bazuar në mekanizma të sigurt për mbrojtjen e aksesit në sistem, për autentifikimin e dërguesit të instruksionit të pagesës, për mbrojtjen e besueshmërisë dhe të konfidencialitetit të informacionit;
- d) përcakton procedurat ditore të operimit dhe mirëmbajtjes teknike të sistemit;
- e) përcakton oraret e punës së sistemit AECH, sipas shtojcës A bashkëlidhur, dhe, në rast ndryshimesh të këtyre orareve në situata të paparashikuara emergjence, ose pasi vlerëson kërkesën individuale nga një pjesëmarrës siç përcaktuar në këtë rregullore, njofton menjëherë pjesëmarrësit;
- f) përcakton përfshirjen e pjesëmarrësve në sistem dhe kryen procedurat e anëtarësimit të një pjesëmarrësi të ri në sistem, sipas kalendarit të anëtarësimit të hartuar dhe njoftuar nga Banka e Shqipërisë;
- g) administron sigurinë e sistemit AECH;
- h) administron shërbimin SWIFTNet FileAct dhe AECH CUG;
- i) monitoron sistemin AECH;
- j) administron ngjarjet e paparashikuara në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë, lidhur me mirëfunksionimin e sistemit AECH.

Neni 8

Përgjegjësitë e administratorit

1. Banka e Shqipërisë, në cilësinë e administratorit, është përgjegjëse për dështimet e sistemit AECH, por këto të kufizuara deri në gabimet në operacionet që administrohen dhe regjistrohen nga vetë administratori dhe vetëm për vlerat e transaksioneve të transmetuara në mënyrë të rregullt në këtë sistem.

2. Banka e Shqipërisë, në cilësinë e administratorit, nuk është përgjegjëse për rastet e mëposhtme:

- a) dështim i sistemit AECH që rezulton nga përdorimi jokorrekt i tij nga pjesëmarrësit;
- b) sigurinë, cilësinë dhe disponueshmërinë e shërbimeve të ofruara nga kompania SWIFT;
- c) dëmet e shkaktuara nga instruksionet e gabuara të pjesëmarrësve, apo nga gabime të instruksioneve, të cilat nuk janë kriter i përcaktuar për vlerësimin e vlefshmërisë së instruksioneve;
- d) dëmet e shkaktuara nga mosushtimi i përgjegjësisë së pjesëmarrësve për monitorimin e llogarisë së tyre;
- e) kapacitetin për të vepruar dhe gjendjen financiare të pjesëmarrësit;
- f) dëmet e shkaktuara nga mosushtimi i përgjegjësisë së pjesëmarrësve për zbatimin e dispozitave të kësaj rregulloreje.

KREU III

FUNKSIONET E SISTEMIT AECH DHE TARIFIMI

Neni 9

Objekti i sistemit

AECH është një sistem i klerimit të instruksioneve të pagesave, i cili mundëson shkëmbimin e instruksioneve të pagesave të cash-it ndërmjet pjesëmarrësve, realizon përlogaritjen e pozicioneve shumëpalëshe neto të tyre, dhe dërgimin e një instruksioni shlyerjeje neto për shlyerjen përfundimtare (dhe të pakthyeshme) në sistemin AIPS.

Neni 10

Pranimi në klerim

1. Në sistemin AECH, pranohen në klerim vetëm instruksione të pagesave:
- a) në monedhën kombëtare lek;
 - b) midis pjesëmarrësve në sistem;
 - c) me vlerë deri në kufirin e sipërm të vendosur nga Banka e Shqipërisë, sipas shtojcës I bashkëlidhur kësaj rregulloreje;
 - d) të nënshkruar në mënyrë digjitale dhe të formatuar në përputhje me formatet e përcaktuara në dokumentacionin teknik të sistemit.
2. Sistemi AECH ofron mundësinë e procesimit me mënyrë automatike pa ndërhyrje manuale të instruksioneve të gjeneruara nga sistemet e brendshme të pjesëmarrësve.

Neni 11

Rakordimi, kontrolli dhe raportimi

1. Të dhënat e sistemit AECH janë drejtpërdrejt të aksesueshme në sistem nga pjesëmarrësit, për një periudhë prej të paktën 1 vit nga data e krijimit të këtyre të dhënave.
2. Përtej kësaj periudhe, Banka e Shqipërisë mund të kryejë arkivimin e të dhënave, duke i bërë të paaksesueshme në mënyrë të drejtpërdrejtë nga pjesëmarrësit.

3. Për të dhëna të paaksesueshme në mënyrë të drejtpërdrejtë në sistemin AECH nga pjesëmarrësi, Banka e Shqipërisë, në vijim të kërkesës zyrtare me shkrim të pjesëmarrësit, harton brenda 5 (pesë) ditësh pune një raport informues për të dhënat e kërkuara nga pjesëmarrësi.

4. Sistemi AECH prodhon raporte përmbledhëse për rakordim, në fund të çdo seance klerimi dhe dite pune.

5. Sistemi AECH ofron raporte operationale gjatë gjithë ditës së punës, të cilat mund të përdoren për qëllime kontrolli nga Banka e Shqipërisë dhe pjesëmarrësit e tjerë.

6. Banka e Shqipërisë prodhon raporte nga informacioni/të dhënat e regjistruara në sistemin AECH në çdo kohë dhe për këtë qëllim, ajo ka akses në të gjitha të dhënat për pjesëmarrësit.

Neni 12

Tarifimi dhe faturimi

1. Banka e Shqipërisë përcakton, nëpërmjet modulit të faturimit të sistemit AECH, tarifat për përdorimin e këtij sistemi, që lejojnë llogaritjen e kostove në bazë të:

- a) llojit të instruksionit të pagesës;
- b) numrit total të pagesave gjatë periudhës së faturimit;
- c) kohës së hyrjes në sistem të instruksioneve të pagesave;
- d) mbifaturimeve për aktivitet të padëshirueshëm.

2. Banka e Shqipërisë, në përputhje me shtojcën J bashkëlidhur kësaj rregulloreje:

- a) llogarit tarifat e pagueshme për çdo pjesëmarrës në sistemin AECH;
- b) faturon pjesëmarrësit për detyrimet e tyre në sistemin AECH në bazë mujore;
- c) i dërgon pjesëmarrësit faturën;
- d) debiton automatikisht llogarinë e pjesëmarrësit shlyerës në AIPS për pjesëmarrësin e AECH për shumën e detyrimit mujor, ditën e parë të punës së muajit pasardhës.

3. Çdo pjesëmarrës duhet të sigurojë fonde të mjaftueshme në llogarinë e tij të shlyerjes në AIPS ose, në rastin e pjesëmarrësve që shlyejnë nëpërmjet një pjesëmarrësi shlyerës, në llogarinë përkatëse të pjesëmarrësit shlyerës në AIPS, me qëllim shlyerjen e detyrimeve ndaj Bankës së Shqipërisë për tarifat e sistemit AECH.

4. Mosshlyerja e detyrimit për tarifat e AECH në sistemin AIPS konsiderohet shkelje e dispozitave të kësaj rregulloreje.

Neni 13

Komisionet

1. Çmimi i komisioneve të aplikuara nga pjesëmarrësit për klientët e tyre, për të gjitha urdhërpagesat në nisje nëpërmjet AECH, nuk duhet të jetë më i lartë se 500 (pesëqind) lekë.

2. Komisionet e aplikuara nga pjesëmarrësit ndaj klientëve të tyre për investigimin e instruksioneve të pasakta të urdhërpagesave të transmetuara nëpërmjet AECH, duhet të jenë transparente, të arsyeshme dhe të bazuara në kosto.

3. Për pagesat e urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve dhe që transferohen nëpërmjet sistemit AECH, në asnjë rast nuk duhet të aplikohen komisione për fondet në mbërritje.

4. Për pagesat në nisje të urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve dhe që transferohen nëpërmjet sistemit AECH, por që janë të iniciuara në formë elektronike, me vlerë më të vogël ose të barabartë me 20 000 (njëzet mijë) lekë, nuk duhet të aplikohen komisione.

5. Për pagesat në nisje të urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve dhe që transferohen nëpërmjet sistemit AECH, por që janë të iniciuara në formë elektronike, me vlerë më të madhe se 20 000 (njëzet mijë) lekë, komisionet nuk duhet të jenë më të mëdha se 50% e komisioneve të aplikuara për pagesat e iniciuara në formë joelektronike.

PJESËMARRJA NË SISTEMIN AECH

Neni 14

Kategoritë e pjesëmarrësve në sistemin AECH

1. Pjesëmarrësit në sistemin AECH kategorizohen në:
 - a) pjesëmarrës të drejtpërdrejtë, të cilët shlyejnë nëpërmjet llogarisë së tyre të shlyerjes në sistemin AIPS. Në këtë kategori përfshihen nënkategoritë:
 - i. Banka e Shqipërisë,
 - ii. bankat;
 - b) pjesëmarrës të tërthortë, të cilët shlyejnë nëpërmjet llogarisë së një pjesëmarrësi shlyerës në sistemin AIPS ose nëpërmjet llogarive të administruara nga agjenti shlyerës. Në këtë kategori përfshihen nënkategoritë:
 - i. pjesëmarrës të cilët shlyejnë nëpërmjet llogarive të administruara nga agjenti shlyerës: si Ministria e Financave dhe Ekonomisë, dhe/ose pjesëmarrës të tjerë të cilët e kanë këtë të drejtë nga ligjet e organizimit të tyre,
 - ii. subjekte financiare jobanka të përfshira në aktivitetin e pagesave, transfertave dhe emetimit të parasë elektronike, të cilët mund të mbajnë llogari klientësh dhe që shlyejnë nëpërmjet llogarisë së një banke në sistemin AIPS.

Neni 15

Kushtet për pjesëmarrje në sistemin AECH

1. Bankat dhe subjektet financiare jobanka që kërkojnë të anëtarësohen si pjesëmarrës në sistemin AECH, duhet të plotësojnë kushtet e mëposhtme:
 - a) të kenë hartuar rregulla të brendshme operimi për sistemin AECH, sipas udhëzimeve të Bankës së Shqipërisë;
 - b) të kenë hartuar rregulla dhe procedura në lidhje me sigurinë dhe mbrojtjen e informacionit që shkëmbehet ndërmjet sistemeve të tyre të brendshme dhe sistemit AECH, aty ku është e aplikueshme;
 - c) të kenë hartuar plane të emergjencës në lidhje me operimin në sistemin AECH dhe ndërfaqësimin me të;
 - d) të kenë personel të kualifikuar dhe të trajnuar për operimin në sistemin AECH;
 - e) të kenë nënshkruar marrëveshjen tip të pjesëmarrjes në sistemin AECH me Bankën e Shqipërisë;
 - f) të marrin pjesë në sistemin AECH vetëm nëpërmjet drejtorive qendrore të tyre;
 - g) të kenë ndjekur fazat e kalendarit të anëtarësimit sipas instruksioneve të Bankës së Shqipërisë;
 - h) të jenë paraprakisht pjesëmarrës në sistemin AIPS, ose të kenë një marrëveshje me një pjesëmarrës shlyerës në sistemin AIPS për shlyerjen e instruksioneve të tyre të pagesave;
 - i) çdo kandidat për pjesëmarrës në sistemin AECH duhet të jetë paraprakisht anëtar i AECH CUG dhe anëtarësimi mund të kryhet pas plotësimit paraprak të kushteve të mëposhtme:
 - i. të ketë një kod BIC aktiv nga kompania SWIFT;
 - ii. të zotërojë një infrastrukturë për përdorimin e SWIFT.
2. Banka e Shqipërisë çel dhe mban llogari teknike, si dhe pranon për klerim udhërpagesat nga pjesëmarrës të tërthortë të nënkategorisë “i”. Këta pjesëmarrës duhet të plotësojnë kushtet e mëposhtme:
 - a) të kenë hartuar rregulla të brendshme operimi për sistemin AECH, sipas udhëzimeve të Bankës së Shqipërisë;
 - b) të kenë hartuar rregulla dhe procedura në lidhje me sigurinë dhe mbrojtjen e informacionit që shkëmbehet ndërmjet sistemeve të tyre të brendshme dhe sistemit AECH, aty ku është e aplikueshme;

- c) të kenë hartuar plane të emergjencës në lidhje me operimin në sistemin AECH dhe/ose ndërfaqësimin me të;
- d) të kenë personel të kualifikuar dhe të trajnuar për operimin në sistemin AECH;
- e) të kenë nënshkruar një marrëveshje të posaçme të pjesëmarrjes në sistemin AECH me Bankën e Shqipërisë;
- f) të kenë një kod BIC aktiv nga kompania SWIFT dhe mundësinë për të komunikuar me AECH nëpërmjet një shërbimi SWIFT të dakorduar me Bankën e Shqipërisë.

Neni 16

Anëtarësimi në AECH

Procedura për anëtarësim si pjesëmarrës në sistemin AECH kalon në hapat e mëposhtëm.

1. Kandidati për pjesëmarrës në sistem paraqet pranë Bankës së Shqipërisë një kërkesë me shkrim për anëtarësimin e tij në sistemin AECH.

2. Banka e Shqipërisë shqyrton kërkesën e kandidatit për anëtarësim dhe i kthen përgjigje të argumentuar për miratimin ose jo të kërkesës, brenda 10 (dhjetë) ditësh pune nga marrja e kërkesës.

3. Në rast të miratimit të kërkesës, Banka e Shqipërisë, brenda një jave nga miratimi, informon kandidatin për përmbajtjen e kësaj rregulloreje, për tarifën e pjesëmarrjes në sistemin AECH, si dhe për kërkesat teknike që ai duhet të përmbushë.

4. Banka e Shqipërisë dhe kandidati, në bashkëpunim, zbatojnë kalendarin e anëtarësimit të njoftuar nga Banka e Shqipërisë.

5. Banka e Shqipërisë trajnon përdoruesit e ardhshëm të kandidatit dhe drejton testimet me kandidatin.

6. Pas përfundimit me sukses të provave të përcaktuara në kalendarin e anëtarësimit dhe pasi sigurohet për përputhshmërinë e rregullave të brendshme të kandidatit me këtë rregullore, Banka e Shqipërisë mundëson fillimin e veprimtarisë së kandidatit në sistemin AECH.

7. Në rastin e bankave ose subjekteve financiare jobanka, kandidati për pjesëmarrës nënshkruan marrëveshjen tip të pjesëmarrjes në sistemin AECH me Bankën e Shqipërisë.

8. Në rastin e pjesëmarrësve të tërthortë të nënkategorisë i., kandidati për pjesëmarrës nënshkruan një marrëveshje të posaçme të pjesëmarrjes në sistemin AECH me Bankën e Shqipërisë.

9. Në rastin kur pjesëmarrësi do të aksesojë sistemin AECH nëpërmjet përdoruesve të tij:

a) kandidati për pjesëmarrës plotëson formularët në shtojcën C dhe shtojcën D, bashkëlidhur kësaj rregulloreje;

b) Banka e Shqipërisë kryen veprimet e saj për krijimin e përdoruesve në sistemin AECH, VPN, si dhe shkruan certifikatat e sigurisë dhe i dorëzon pajisjet e sigurisë pjesëmarrësit.

10. Banka e Shqipërisë njofton të gjithë pjesëmarrësit e sistemit AECH për emrin dhe adresën e saktë të pjesëmarrësit të ri, si dhe për datën në të cilën pjesëmarrësit do t'i jepet akses në sistemin AECH, të paktën 10 (dhjetë) ditë pune përpara kësaj date.

Neni 17

Detyrimet e pjesëmarrësve në sistemin AECH

Pjesëmarrësi në sistemin AECH ka detyrimet e mëposhtme:

1. Të zbatojë rregullat dhe procedurat e sistemit AECH;

2. Në lidhje me aksesin në sistem:

a) të aksesojë sistemin AECH në çdo kohë gjatë ditës së operimit, duke respektuar oraret e tij të punës, sipas shtojcës A bashkëlidhur kësaj rregulloreje,

- b) të sigurojnë personel të kualifikuar për operim në sistemin AECH,
- c) për caktimin e personelit që do të operojë në sistemin AECH, të ndjekë e zbatojë rregulla të brendshme të bazuara në garantimin e sigurisë së informacionit në sistem,
- d) të njoftojë pa vonesa Bankën e Shqipërisë, në rast të lëvizjes së personelit që ka operuar në sistemin AECH, për marrjen e masave në lidhje me përdoruesin në sistem,
- e) të raportojë në Bankën e Shqipërisë për çdo shkelje të vërejtur apo të dyshuar të sigurisë në sistemin AECH, sipas shtojcës F bashkëlidhur kësaj rregulloreje;

3. Në lidhje me ndërfaqësimin dhe komunikimin:

a) të hartojë procedura të brendshme për sigurinë dhe për mbrojtjen e informacionit që shkëmbehet ndërmjet sistemeve të tij të brendshme dhe sistemit AECH, duke përfshirë procedurat organizative (burimet njerëzore dhe pajisjet) dhe ato informatike (elementet *hardware* dhe *software*) në përputhje me dispozitat e kësaj rregulloreje;

b) të administrojë sistemet e tij lokale për të garantuar vazhdimësinë dhe dërgimin e instruksioneve të pagesave në sistemin AECH;

c) të sigurojë integritet të transaksioneve dhe akses të kontrolluar të përdoruesve brenda institucionit përkatës, duke:

i. lokalizuar çdo pikëlidhje primare apo *backup* në sistemin AECH vetëm aty ku ka akses të përshtatshëm për mjetet digjitale të telekomunikimit, për konfigurimet e duhura të autenticitetit dhe të mjeteve të sigurisë, si dhe të sigurohet që aksesit apo ndërfaqësimi me sistemin AECH nuk do të jetë subjekt i ndërprerjeve apo i ndërhyrjeve të shkaktuara nga faktorë të brendshëm apo të jashtëm;

ii. zbatuar parimin e “katër syve” për autorizimin e instruksioneve të pagesës, duke caktuar përdorues të ndryshëm për regjistrim dhe aprovim të të dhënave;

iii. kryer ekzekutimin e instruksioneve të pagesës, sipas procedurave që respektojnë të drejtat minimale, në përputhje me rolin dhe përgjegjësitë e kategorive të ndryshme të personelit;

iv. kryer procedura identifikuese në çdo hallkë të komunikimit midis sistemeve të brendshme të tij dhe sistemit AECH;

v. audituar çdo refuzim, korrigjim apo anulim të instruksioneve të pagesave;

vi. regjistruar të gjitha komunikimet elektronike që lidhen me instruksionet e pagesave dhe duke shënuar kohën e transmetimit;

4. Të transmetojë pagesat në sistemin AECH vetëm mbi bazën e një dokumenti të vlefshëm justifikues;

5. Të realizojë dërgim/marrjen e instruksioneve të pagesave, në përputhje me oraret e përcaktuara në këtë rregullore;

6. Të kryejë njoftimin e nënshkrimeve të autorizuara, në përputhje me dispozitat e kësaj rregulloreje;

7. Të ruajë regjistrimet e transaksioneve në kopje letër dhe në format elektronik për një periudhë jo më pak se 10 (dhjetë) vjet, sipas standardeve dhe rregullave kontabël në fuqi;

8. Të hartojë një plan emergjence, i cili garanton përmbushjen në kohë të veprimeve ditore të pjesëmarrësit nëpërmjet sistemit AECH, në rrethana të paparashikuara;

9. Të kryejë vlerësime periodike të integritetit dhe të qëndrueshmërisë së pajisjeve dhe sistemeve të tij të brendshme që lidhen me sistemin AECH. Këto vlerësime kryhen sipas shtojcës E bashkëlidhur kësaj rregulloreje dhe çdo muaj janar i dërgohen zyrtarisht Bankës së Shqipërisë;

10. Në rast shkeljeje të detyrimeve të mësipërme, Banka e Shqipërisë i dërgon shkresë zyrtare pjesëmarrësit, si dhe informohet njësia përkatëse mbikëqyrëse në Bankën e Shqipërisë.

Pjesëmarrësi në sistemin AECH i cili realizon shlyerjen e instruksioneve të pagesave të tij nëpërmjet një pjesëmarrësi shlyerës në AIPS, veç detyrimeve të përcaktuara për të gjithë pjesëmarrësit, ka edhe detyrimet si më poshtë:

1. Të ketë nënshkruar një marrëveshje për shlyerjen me bankën e cila luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës në AIPS dhe mbi këtë të njoftojë zyrtarisht Bankën e Shqipërisë;

2. Marrëveshja të ketë të përcaktuara qartësisht detyrimet dhe përgjegjësitë e palëve në lidhje me shlyerjen dhe përmbushjen e detyrimeve të pjesëmarrësit shlyerës në AIPS, me qëllim që të sigurohet përmbushja e detyrimeve të pjesëmarrësit (që nuk ka llogari shlyerje) në sistemin AECH;

3. Pas lidhjes së marrëveshjes sipas pikës 1 të këtij neni:

i. pjesëmarrësi, së bashku me bankën e cila luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës në AIPS, plotësojnë dhe nënshkruajnë formularët në shtojcën G dhe shtojcën H bashkëlidhur kësaj rregulloreje,

ii. pas marrjes së formularëve me nënshkrimet e autorizimet përkatëse, Banka e Shqipërisë merr masat për konfigurimet e duhura;

4. Marrëveshja të përfshijë përcaktime të cilat të mbrojnë sistemin kundrejt rrezikut të likuiditetit, rrezikut operacional dhe rrezikut të përgjithshëm të biznesit, si dhe të mbrojnë qëndrueshmërinë financiare dhe operationale të sistemit;

5. Të njoftojë zyrtarisht pa vonesa operatorin në rast zgjidhje, ose çdo ndryshimi në marrëveshjen me palën që luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës. Këtu përfshihet edhe përditësimi i formularëve në shtojcën G dhe shtojcën H;

6. Në rastet kur rolin e pjesëmarrësit shlyerës e luan Banka e Shqipërisë, termat e lidhur me shlyerjen përcaktohen në marrëveshje për shlyerjen midis pjesëmarrësit të tërthortë në AECH dhe Bankës së Shqipërisë.

Neni 19

Njoftimi i nënshkrimeve të autorizuara

1. Çdo vit, brenda muajit janar, pjesëmarrësit duhet të dërgojnë pranë Bankës së Shqipërisë listën më të fundit të nënshkrimeve të autorizuara (të shoqëruar me kategoritë dhe limitet përkatëse) të cilat pjesëmarrësit mund t'i përdorin:

a) për nënshkrimin e formularëve shtojca të kësaj rregulloreje;

b) në raste të ngjarjeve të paparashikuara për të instruktuar Bankën e Shqipërisë për aprovimin e instruksioneve të pagesave në sistemin AECH, në pamundësi të vetë pjesëmarrësit, si parashikuar në dispozitat e kësaj rregulloreje.

Limitet e përcaktuara duhet të konsiderohen si kufi për vlerën totale të grupit të transaksioneve që kërkohet të aprovohen.

2. Kjo listë duhet të përmbajë vetëm nënshkrimet e autorizuara të cilat mund të përdoren për qëllimet e listuara në pikën 1 të këtij neni dhe jo nënshkrime të tjera.

3. Çdo ndryshim në listën e nënshkrimeve të autorizuara që mund të përdoren për qëllime të listuara në pikën 1 të këtij neni, i njoftohet menjëherë Bankës së Shqipërisë.

Neni 20

Kufizimi i përkohshëm i pjesëmarrësit në sistemin AECH

1. Banka e Shqipërisë ka të drejtë të kufizojë përkohësisht një pjesëmarrës në sistemin AECH, në rast se plotësohet të paktën një nga rrethanat e mëposhtme:

a) kjo gjë kërkohet zyrtarisht nga vetë pjesëmarrësi;

b) pjesëmarrësi kufizohet përkohësisht në sistemin AIPS;

c) kufizohet përkohësisht ose përjashtohet nga sistemi AIPS pjesëmarrësi shlyerës përkatës i pjesëmarrësit në sistemin AECH;

d) pjesëmarrësi, në mënyrë të përsëritur, nuk siguron fondet e mjaftueshme për shlyerjen e instruksionit të shlyerjes neto dërguar në sistemin AIPS, sipas orareve të përcaktuara në këtë rregullore;

e) pjesëmarrësi njofton operatorin për zgjidhje të marrëveshjes me palën e cila luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës.

2. Pjesëmarrësi i kufizuar përkohësisht, ka të drejtë të aksesojë sistemin AECH për qëllime monitorimi, por nuk ka të drejtë të marrë dhe/ose dërgojë instruksione pagese.

3. Banka e Shqipërisë njofton për vendimin e kufizimit të përkohshëm të aksesit të një pjesëmarrësi në sistemin AECH:

a) me shkresë zyrtare, pjesëmarrësin subjekt i vendimit të lartpërmendur;

b) me mesazh SWIFT tekst dhe/ose shkresë zyrtare, pjesëmarrësit e sistemit AECH.

4. Banka e Shqipërisë vendos për heqjen e kufizimit të përkohshëm të pjesëmarrësit atëherë kur:

a) kërkohet riaktivizimi i aksesit në sistem nga ana e pjesëmarrësit pas kufizimit të përkohshëm të kryer me kërkesë të tij;

b) pjesëmarrësi i kufizuar përkohësisht në sistemin AIPS riaktivizohet;

c) pjesëmarrësi shlyerës përkatës i pjesëmarrësit të kufizuar përkohësisht në AECH, është kufizuar përkohësisht në AIPS dhe riaktivizohet;

d) pjesëmarrësi i kufizuar përkohësisht në AECH për arsye të kufizimit të përkohshëm ose përjashtimit nga AIPS të pjesëmarrësit shlyerës përkatës, lidh marrëveshje për shlyerje me një pjesëmarrës tjetër aktiv në AIPS;

e) pjesëmarrësi i kufizuar përkohësisht në AECH për arsye të zgjidhjes së marrëveshjes me palën e cila luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës, lidh marrëveshje për shlyerje me një pjesëmarrës tjetër aktiv në AIPS.

5. Banka e Shqipërisë njofton për vendimin e heqjes së kufizimit të përkohshëm të pjesëmarrësit në sistemin AECH:

a) me shkresë zyrtare, pjesëmarrësin subjekt i vendimit të lartpërmendur;

b) me mesazh SWIFT tekst dhe/ose shkresë zyrtare, pjesëmarrësit e sistemit AECH.

Neni 21

Përjashtimi i një pjesëmarrësi nga sistemi AECH

1. Banka e Shqipërisë vendos për përjashtimin e një pjesëmarrësi nga sistemi AECH kur plotësohet të paktën njëra nga rrethanat e mëposhtme:

a) me kërkesë zyrtare me shkrim të vetë pjesëmarrësit dhe menjëherë pas miratimit nga Banka e Shqipërisë;

b) pjesëmarrësi bashkohet/përthithet me/nga një/disa bankë/a në një të vetme;

c) pjesëmarrësi, të cilit i është kufizuar përkohësisht aksesit në sistemin AECH për arsye se nuk ka siguruar fonde të mjaftueshme për shlyerjen e instruksionit të shlyerjes neto, nuk siguron fonde të mjaftueshme në llogarinë e shlyerjes (të pjesëmarrësit ose pjesëmarrësit përkatës shlyerës) në sistemin AIPS, brenda afateve përkatëse, për përmbushjen e detyrimeve të tij për sistemin AECH;

d) pjesëmarrësi shkel në mënyrë të përsëritur dispozitat e kësaj rregulloreje;

e) pjesëmarrësi vendoset në proces likuidimi/falimentimi dhe i revokohet (shfuqizohet) licenca nga Banka e Shqipërisë;

f) pjesëmarrësi përjashtohet nga sistemi AIPS.

2. Banka e Shqipërisë njofton menjëherë për vendimin e përjashtimit të një pjesëmarrësi nga sistemi AECH:

a) me shkresë zyrtare, pjesëmarrësin subjekt i vendimit të lartpërmendur;

b) me mesazh SWIFT tekst dhe/ose shkresë zyrtare, pjesëmarrësit e sistemit AECH.

3. Në rastin e përjashtimit të një pjesëmarrësi nga sistemi AECH, Banka e Shqipërisë ndjek hapat e mëposhtëm:

a) në përputhje me afatin e parashikuar në vendimin për përjashtimin e pjesëmarrësit, bllokoi aksesin e pjesëmarrësit të përjashtuar në sistemin AECH;

b) në përputhje me afatin e parashikuar në vendimin për përjashtimin e pjesëmarrësit, bllokoi llogarinë teknike të pjesëmarrësit të përjashtuar në sistemin AECH;

c) kryen procedurat e përcaktuara nga SWIFT për përjashtimin e pjesëmarrësit nga AECH CUG, apo mbylljen e komunikimit të shërbimit përkatës për pjesëmarrësit me status të veçantë dhe jashtë CUG;

d) pas gjenerimit/regjistrimit të të gjitha detyrimeve të pjesëmarrësit në lidhje me sistemin AECH, mbyll llogarinë teknike të pjesëmarrësit të përjashtuar në sistemin AECH.

Neni 22

Ankimi

1. Çdo pjesëmarrës ndaj të cilit Banka e Shqipërisë ka marrë vendim për kufizim të përkohshëm dhe/ose përjashtim nga sistemi AECH, ka të drejtë të kërkojë shfuqizimin ose ndryshimin e këtij akti nga Guvernatori, brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve nga data kur ankuesi ka marrë njoftim për aktin.

2. Pas realizimit të ankimit administrativ te Guvernatori, pjesëmarrësi ka të drejtë t'i drejtohet Gjykatës së Apelit.

3. Ankimi administrativ nuk e pezullon zbatimin e aktit administrativ të nxjerrë nga Banka, në rastet kur kjo e fundit çmon se stabiliteti i sistemit financiar, në tërësi, mund të cenohet apo të rrezikohet nga efekti pezullues i ankimit.

4. Paraqitja dhe shqyrtimi i ankimit administrativ bëhet sipas formës, procedurave dhe afateve të përcaktuara në Kodin e Procedurave Administrative.

KREU V

KLERIMI NË SISTEMIN AECH

Neni 23

Ditët dhe oraret e operimit të sistemit

1. Sistemi AECH operon në ditët e punës sipas kalendarit zyrtar në Republikën e Shqipërisë.

2. Me orë të punës së sistemit, nënkuptohen orët e operimit në sistem si specifikuar në shtojcën A, pra koha gjatë së cilës sistemi është në dispozicion të pjesëmarrësve për ta aksesuar dhe për të kryer aktivitetet në të. Oraret që janë subjekt ndryshimi sipas këtij neni iu referohen orareve të operimit të sistemit AECH, përfshirë ato të lidhura me seancat e klerimit.

3. Banka e Shqipërisë ka të drejtën të ndryshojë oraret në situata të paparashikuara emergjence, ose pasi vlerëson kërkesë individuale nga një pjesëmarrës.

4. Pjesëmarrësit njoftohen për çdo ndryshim, si më sipër të orarit, nëpërmjet njoftimeve automatike të sistemit AECH dhe/ose me mesazh SWIFT tekst, dhe/ose *email*.

Neni 24

Përfundimi dhe parevokueshmëria e pagesës

1. Instruksionet e urdhërpagesave, të miratuara gjatë një seance klerimi nga një pjesëmarrës në sistemin AECH, nuk mund të revokohen.

2. Instruksionet e debitimit direkt, të miratuara në sistemin AECH dhe në pritje për t'u shlyer, mund të revokohen duke respektuar afatet e pranimit në sistemin AECH të këtyre instruksioneve, sipas përcaktimeve në këtë rregullore dhe aktet e tjera nënligjore në fuqi.

3. Pjesëmarrësi debitor duhet të revokojë të gjitha instruksionet me debitime direkte, të dërguara nga një/disa pjesëmarrës kreditor/ë, në rastet kur për pjesëmarrësin debitor nuk disponohen fonde të mjaftueshme në llogarinë e shlyerjes së pjesëmarrësit shlyerës të tij në sistemin AIPS, në përputhje me afatet e përcaktuara në shtojcën I.

4. Pjesëmarrësi kreditor mund të kërkojë revokimin e instruksionit të debitimit direkt vetëm nëpërmjet refuzimit të së njëjtës pagese nga pjesëmarrësi debitor, minus tarifën

përkatëse për përdorimin e sistemit AECH, sipas përcaktimeve në këtë rregullore dhe aktet e tjera nënligjore në fuqi.

5. Pjesëmarrësi mund të kërkojë kompensimin e një pagese të shlyer vetëm nëpërmjet inicimit të një pagese të re nga përfituesi subjekt i pretendimit për begatim pa shkak, me kah të kundërt me urdhërpagesën fillestare minus komisionin e subjektit të begatuar pa shkak dhe tarifën për përdorimin e sistemit, sipas përcaktimeve në këtë rregullore dhe aktet e tjera nënligjore në fuqi.

Neni 25

Seancat e klerimit

1. Gjatë një dite pune, në sistemit AECH, zhvillohen 3 (tri) ose më shumë seanca klerimi, sipas orareve të përcaktuara në shtojcën A.

2. Banka e Shqipërisë ka të drejtën të ndryshojë numrin e seancave të klerimit:

a) në situata të paparashikuara emergjence;

b) pasi vlerëson kërkesë individuale nga një pjesëmarrës, brenda një afati të përshtatshëm kohor.

3. Llogaritë teknike të pjesëmarrësve kanë balancë zero në fillim dhe në përfundim të çdo seance klerimi.

4. Seanca pasuese e klerimit nuk fillon përpara përfundimit të seancës aktuale.

5. Gjatë procedurave të mbylljes së ditës së punës para datëvalutës, sistemi AECH llogarit për çdo pjesëmarrës vlerën neto të projektuar të debitimeve direkt me datëvalutë në ditën tjetër të punës. Pjesëmarrësit mund të konsultojnë pozicionet e rezultuara neto dhe bruto në raportet e debitimit direkt.

Neni 26

Pranimi i instruksioneve të pagesave

1. Urdhërpagesat e pranuar nga sistemi AECH janë të gatshme për t'u ekzekutuar në datën e valutës.

2. Sistemi AECH pranon urdhërpagesa dhe debitime direkte gjatë orarit të operimit të tij sipas shtojcës A.

3. Sistemi AECH pranon urdhërpagesa dhe debitime direkte me datëvalutë të ardhme sipas afateve të përcaktuara në shtojcën I.

4. Refuzimi i debitimit direkt pranohet nga sistemi AECH përpara mbarimit të *cut-off* të ditës së fundit përpara datëvalutës së instruksionit të debitimit direkt.

5. Instruksionet e pagesave të pranuar nga sistemi AECH ruhen deri sa dita e punës e sistemit të përputhet me datëvalutën e përcaktuar nga pjesëmarrësi.

6. Instruksionet e pagesave me datëvalutë jashtë intervaleve të përcaktuara në shtojcën I ose me datëvalutë që nuk përkon me një ditë pune të sistemit, refuzohen nga sistemi AECH.

7. Instruksionet e pagesave të pa miratuara në sistemin AECH ose të dërguara jashtë orareve të pranimit, refuzohen automatikisht në *cut-off* nga sistemi AECH.

Neni 27

Instruksioni i shlyerjes neto

1. Në përfundim të çdo seance klerimi, sistemi AECH, pas përlllogaritjes së pozicioneve shumëpalëshe neto për shlyerje, gjeneron një instruksion shlyerjeje neto të cilin e transferon automatikisht në sistemin AIPS.

2. Pjesëmarrësi siguron fonde të mjaftueshme në llogarinë e tij të shlyerjes ose në llogarinë e pjesëmarrësit shlyerës përkatës në sistemin AIPS, në mënyrë që instruksioni i shlyerjes neto i gjeneruar nga AECH të shlyhet menjëherë, në fund të çdo seance klerimi.

3. Nëse instruksioni i shlyerjes neto nuk është shlyer në sistemin AIPS, seanca aktuale e klerimit në sistemin AECH nuk mbyllet dhe seanca pasuese nuk fillon. Në këtë situatë, operatorët e sistemeve AIPS dhe AECH njoftojnë pjesëmarrësit përgjegjës për sigurimin e likuiditeteve për shlyerjen e instruksionit për shlyerje neto.

KREU VI NGJARJET E PAPARASHIKUARA DHE PROCEDURAT E EMERGJENCËS

Neni 28

Ngjarjet e paparashikuara

Ngjarjet e paparashikuara klasifikohen si më poshtë:

- a) ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë pjesëmarrësit;
- b) ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë.

Neni 29

Ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë pjesëmarrësit

1. Nëse një pjesëmarrës ndeshet me vështirësi teknike/sigurie të cilat pengojnë:
 - a) procesimin e pagesave në sistemin AECH; dhe/ose
 - b) monitorimin e sistemit AECH;
 - c) transferimin e instruksioneve për në sistemin AECH;ai njofton Bankën e Shqipërisë brenda 30 minutave nga momenti i konstatimit të këtyre vështirësive.
2. Banka e Shqipërisë, me marrjen e njoftimit nga pjesëmarrësi, identifikon problemin dhe udhëzon pjesëmarrësin për mundësi alternative.
3. Pjesëmarrësit njoftojnë menjëherë Bankën e Shqipërisë për çdo ndryshim në rrethanat apo në kushtet e operimit.
4. Kur vështirësitë teknike pranë pjesëmarrësit vazhdojnë për një kohë të gjatë, nëse gjykohet e nevojshme nga pjesëmarrësi apo nga Banka e Shqipërisë, varësisht nga situata, mund të kërkohej nga pjesëmarrësi ose nga Banka e Shqipërisë kufizimi i përkohshëm të atij pjesëmarrësi në sistemin AECH.
5. Banka e Shqipërisë njofton pjesëmarrësit e tjerë, në rastet kur ajo gjykon se problemi i një pjesëmarrësi mund të shkaktojë shqetësime të tjera në funksionimin e përgjithshëm të sistemit AECH.
6. Në rast të mosfunksionimit të rrjetit VPN, pjesëmarrësi i kërkon Bankës së Shqipërisë, me shkresë zyrtare të nënshkruar nga nënshkrimet e autorizuara sipas rregullit dhe klasifikimit të njoftuara zyrtarisht nga pjesëmarrësi në përputhje me këtë rregullore, ose mesazh SWIFT të autentifikuar, të aprovojë instruksionet e pagesave të tij në AECH.

Neni 30

Ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë

1. Në rast të një mosfunksionimi në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë, kjo e fundit njofton pjesëmarrësit me *email* ose telefon, konsultohet me mbështetjen teknike, në varësi të sistemit dhe problematikës, si dhe mban kontakte të vazhdueshme me pjesëmarrësit nëpërmjet personave të kontaktit.
2. Varësisht nga problematika dhe sistemi/et e prekura nga mosfunksionimi, në qoftë se është e nevojshme, Banka e Shqipërisë merr masa për zhvendosje në sistemin *backup*, si dhe njofton pjesëmarrësit për këtë.
3. Sistemet të cilat mund të përfshihen në procese zhvendosjeje në site *backup* mund të jenë:
 - a) AECH;

b) SWIFT;

c) linjat në përdorim për VPN.

4. Banka e Shqipërisë mund të pezullojë pjesërisht ose tërësisht funksionimin e sistemit, në rrethanat kur vazhdimi i funksionimit të tij do të kishte ndikim negativ mbi stabilitetin e sistemit, duke njoftuar menjëherë për këtë pjesëmarrësit.

5. Në rast se është e pamundur që infrastruktura të vendoset në funksionim për operim në sistemin AECH, atëherë Banka e Shqipërisë instrukton pjesëmarrësit mbi mjetet/mënyrat alternative, sipas mundësive, për të kapërcyer vështirësinë e krijuar.

6. Rikthimi i normalitetit në funksionim në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë, gjithashtu iu njoftohet pjesëmarrësve në sistem, nëpërmjet personave të kontaktit.

Neni 31

Regjistrimi i ngjarjeve të paparashikuara

1. Çdo pjesëmarrës regjistron menjëherë të gjitha ngjarjet e paparashikuara dhe problemet e vërejtura në sistemin AECH, si dhe çdo ngjarje në sistemet apo infrastrukturën e tij të brendshme informatike, të cilat ndikojnë në përdorimin e sistemit AECH nga ana e pjesëmarrësit.

2. Ngjarjet e evidentuara sipas pikës 1 të këtij neni, që kanë pasur një kohëzgjatje më të gjatë se 30 minuta, pjesëmarrësi i raporton duke njoftuar me *email* pranë Bankës së Shqipërisë, brenda ditës së punës.

3. Me rifillimin e aktivitetit të pjesëmarrësit në sistem dhe/ose normalizimin e situatës, ai duhet të raportojë pranë Bankës së Shqipërisë, brenda 2 (dy) ditëve pune, sipas formatit të përcaktuar në shtojcën F bashkëlidhur kësaj rregulloreje. Raportimi duhet të kryhet si në rastin e zgjidhjes së përkohshme të situatës/incidentit, ashtu edhe në vazhdimësi, deri në zgjidhjen përfundimtare.

Neni 32

Testimi i procedurave *Fallback Recovery* në sistemin AECH

1. Banka e Shqipërisë kryen çdo 6 muaj testimin e procedurave të *Fallback Recovery* për ngjarjet e paparashikuara, në bashkëpunim me pjesëmarrësit e tjerë të sistemit AECH.

2. Banka e Shqipërisë njofton pjesëmarrësit për kalimin e operacioneve të sistemit AECH primar në sistemin AECH *backup*, për zhvillimin e testimit të procedurave të *Fallback Recovery*, si dhe për çdo veprim që ata duhet të ndërmarrin, jo më vonë se 5 (pesë) ditë pune para datës së testimit.

3. Gjatë testimit të procedurave *Fallback Recovery* nga Banka e Shqipërisë, pjesëmarrësit aksesojnë sistemin nëpërmjet adresës së sistemit AECH *backup* në Bankën e Shqipërisë.

4. Pjesëmarrësit, kur është e nevojshme, kryejnë vetë testimin e procedurave të *Fallback Recovery* për mjediset e tyre. Pjesëmarrësi njofton Bankën e Shqipërisë për çdo testim dhe ndryshim infrastrukturor të tyre që mund të ndikojë në aftësinë e pjesëmarrësit për të operuar në sistemin AECH.

5. Nëse paraqitet nevoja që një pjesëmarrës të kalojë në mjedisin e tij *backup*, ai duhet ta bëjë këtë pa pasur ndikim te pjesëmarrësit e tjerë apo te Banka e Shqipërisë.

6. Në çdo rast, pjesëmarrësi njofton Bankën e Shqipërisë për qëllimin e tij për të kaluar në sistemin *backup* dhe më pas për kryerjen e suksesshme të kalimit.

KREU VII

ASPEKTE TEKNIKE TË ADMINISTRIMIT TË SISTEMIT AECH

Neni 33

Administrimi i ndryshimeve në sistemin AECH

1. Ndryshimet në sistemin AECH janë si më poshtë:
 - a) ndryshime funksionale dhe teknike të sistemit AECH;
 - b) ndryshime në shërbimet e SWIFT-it të lidhura me sistemin AECH;
 - c) ndryshime në VPN.
2. Banka e Shqipërisë njofton dhe udhëzon pjesëmarrësit para zbatimit të ndryshimeve të planifikuara të sistemit AECH, kur këto ndryshime ndikojnë te pjesëmarrësi.
3. Ndryshimet apo korrigjimet e nevojshme në procedurat dhe në dokumentacionin plotësues të sistemit AECH, në raste ndryshimi, u njoftohen pjesëmarrësve.
4. Çdo ndryshim testohet në sistemin test përpara se të implementohet në sistemin primar AECH.
5. Në rast ndryshimesh në operimin e sistemit AECH, lajmërohen paraprakisht të gjithë pjesëmarrësit, duke u dhënë kohën e nevojshme për t'u përgatitur, si dhe për krijimin e kushteve të nevojshme për testimin e lidhjes së sistemeve të tyre me sistemin AECH.
6. Banka e Shqipërisë, me iniciativë të saj ose me kërkesë të argumentuar të pjesëmarrësit, mund të bëjë ndryshime në sistemin AECH, me qëllim sigurimin e funksionimit normal apo përmirësime të tij. Në rastet kur ndryshimet e propozuara kanë ndikime te pjesëmarrësit e sistemit AECH, Banka e Shqipërisë këshillohet paraprakisht me këta të fundit.
7. Banka e Shqipërisë, pas shqyrtimit të kërkesës së argumentuar të pjesëmarrësit, e njofton atë për pranimin ose refuzimin e saj, duke e shoqëruar këtë njoftim me argumentet përkatëse.
8. Në rast se ndryshimet e lartpërmendura iniciohen nga:
 - a) Banka e Shqipërisë, kostot e ndryshimeve mbulohen nga kjo e fundit;
 - b) një pjesëmarrës, kostot e ndryshimeve mbulohen nga të gjithë pjesëmarrësit e sistemit AECH të cilët përfitojnë nga zgjidhja e ofruar, në mënyrë të barabartë;
 - c) një pjesëmarrës dhe ndryshimi në fjalë sjell përfitim vetëm për atë pjesëmarrës, kostot e ndryshimeve mbulohen nga vetë ai.
9. Banka e Shqipërisë nuk është e detyruar të këshillohet me pjesëmarrësit në rastet kur nevoja për ndërhyrje në sistemin AECH është urgjente dhe çdo vonesë mund të shkaktojë vështirësi për pjesëmarrësit e sistemit AECH.

Neni 34

Ndryshimet te pjesëmarrësit

1. Çdo ndryshim i propozuar nga një pjesëmarrës që lidhet me mjedisin operues të tij lidhur me AECH, duhet fillimisht të testohet dhe më pas të zbatohet në ambientin primar të pjesëmarrësit.
2. Në çdo rast ndryshimi adresash të rrjetit internet ose të përdoruesve VPN, pjesëmarrësit plotësojnë formularin sipas shtojcës D bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

Neni 35

Personat e kontaktit

1. Çdo pjesëmarrës dorëzon informacionin mbi personat e kontaktit sipas shtojcës C në Bankën e Shqipërisë, e cila mban dhe përditëson listën e të gjithë personave të kontaktit të pjesëmarrësve.
2. Çdo pjesëmarrës duhet të përcaktojë të paktën dy persona kontakti për pagesat dhe të paktën dy persona kontakti për IT.
3. Pjesëmarrësit në sistemin AECH njoftojnë menjëherë Bankën e Shqipërisë për çdo ndryshim në listën e personave të kontaktit.

Neni 36

Asistenca për përdoruesit e sistemit AECH

1. Banka e Shqipërisë iu ofron pjesëmarrësve shërbimin e ndihmës ku ata mund të kërkojnë asistencë mbi të gjithë aspektet dhe problematikat e lidhura me funksionimin e sistemit AECH.

2. Për shërbimin e ndihmës, Banka e Shqipërisë vë në dispozicion të pjesëmarrësve një adresë *email*-i ku ata duhet të adresojnë kërkesat e tyre për asistencë.

3. Banka e Shqipërisë iu komunikon me *email* pjesëmarrësve informacionin për personat e saj të kontaktit, si dhe adresën e *email*-it të shërbimit të ndihmës.

4. Për çdo kërkesë për pajisje sigurie, pjesëmarrësi paraqet pranë Bankës së Shqipërisë, formularin në shtojcën D bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

5. Në rast pamundësie krijimi/fshirjeje/modifikimi të një përdoruesi, pjesëmarrësi i drejtpërdrejtë paraqet formularin në shtojcën D pranë Bankës së Shqipërisë, e cila e krijon/fshin/modifikon këtë përdorues në sistem.

6. Në rast fshirjeje të një përdoruesi, pjesëmarrësi duhet të sjellë certifikatën e tij të sigurisë për anulim pranë Bankës së Shqipërisë, shoqëruar me formularin në shtojcën D.

7. Banka e Shqipërisë, çdo vit, rinovon certifikatat digjitale të përdoruesve të pjesëmarrësve në sistem. Këto certifikata duhet të paraqiten nga pjesëmarrësi në Bankën e Shqipërisë, në përfundim të afatit të skadencës, shoqëruar me formularin në shtojcën D.

8. Për çdo modifikim të pjesëmarrësit ose të kontakteve të tij për sistemin AECH, pjesëmarrësi sjell pa vonesa pranë Bankës së Shqipërisë formularin e paraqitur në shtojcën C bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

KREU VIII DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 37

Ndryshime të rregullores

1. Banka e Shqipërisë informon pjesëmarrësit në sistem për çdo ndryshim të dispozitave të kësaj rregulloreje.

2. Pjesëmarrësit mund të paraqesin drejtpërdrejt pranë Bankës së Shqipërisë, propozime për ndryshime të dispozitave të rregullores apo të vetë sistemit AECH.

3. Propozimet sipas pikës 2 të këtij neni paraqiten me shkrim dhe përmbajnë një përshkrim të plotë të qëllimit dhe të përfutimeve të mundshme të ndryshimit që propozohet.

4. Banka e Shqipërisë shqyrton këto propozime duke ruajtur të drejtën e vendimit përfundimtar lidhur me miratimin/zbatimin ose jo të ndonjë ndryshimi të propozuar në dispozitat e rregullores apo të vetë sistemit AECH.

5. Banka e Shqipërisë njofton me shkrim propozuesin në rast se propozimet e tij për ndryshime refuzohen, duke paraqitur edhe arsyet e refuzimit.

Neni 38

Begatimi pa shkak

(ndryshuar me vendimin nr. 51, datë 6.10.2021)

1. Një pjesëmarrës përfutues, është subjekt i një pretendimi për begatim pa shkak nga një pjesëmarrës urdhëruar:

a) nëse përfutuesi nuk krediton llogarinë e klientit dhe të bëjë të disponueshme fondet brenda së njëjtës datëvalute kur instruksionet e pagesës janë të sakta;

b) nëse përfutuesi nuk kthen/kompenson brenda afateve të përcaktuara më poshtë fondet të cilat nuk është në gjendje t'i transferojë në llogarinë e klientit të tij, për shkak të:

i. detajeve të pasakta ose kontradiktore të llogarisë; dhe/ose

ii. mbylljes së llogarisë për të cilën janë destinuar këto fonde.

2. Përfutuesi kryen kompensimin e pagesës së parashikuar në pikën 1/b, të këtij neni, tek urdhëruesi brenda 5 (pesë) ditësh pune nga datëvaluta e pagesës fillestare.

3. *Kompensimi i pagesës realizohet nëpërmjet inicimit të një urdhërpagese nga përfituesi, subjekt i pretendimit për begatim pa shkak, në drejtim të urdhëruesit, për vlerën e pagesës fillestare, duke zbritur komisionin e pjesëmarrësit të begatuar pa shkak dhe tarifën e përcaktuar për përdorimin e sistemit, sipas përcaktimeve në këtë rregullore dhe aktet e tjera nënligjore në fuqi.*

4. *Për çdo ditë vonesë në kthimin e fondeve, sipas pikave 2 dhe 3 të këtij neni, përfituesi sanksionohet nga urdhëruesi, i cili pretendon begatim pa shkak të përfituesit me normën repo 1-javore + 2 pikë përqindje.*

5. *Mosshlyerja e detyrimeve nga përfituesi, subjekt i pretendimit për begatim pa shkak, në shumën dhe afatet e përcaktuara në këtë nen, përbën shkelje të kësaj rregulloreje.*

Neni 39

Përgjegjësia në rastin e forcave madhore

1. Banka e Shqipërisë, në cilësinë e operatorit të sistemit AECH, si dhe pjesëmarrësit në sistem, nuk mbajnë përgjegjësi për dëmet që rrjedhin nga mospërmbushja e detyrimeve të përcaktuara në këtë rregullore, që vijnë si pasojë e gjendjes së jashtëzakonshme, luftërave, turbullirave të tjera civile, fatkeqësive natyrore për çdo rrethanë tjetër jashtë kontrollit të tyre, si dhe si pasojë e çdo force tjetër madhore.

2. Pjesëmarrësi që nuk është në gjendje të përmbushë detyrimet e veta për shkaqet e përcaktuara në pikën 1, duhet:

a) të njoftojë operatorin e sistemit me shkrim mbi shkakun dhe shkallën që ka penguar atë në përmbushjen e detyrimeve;

b) të bëjë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të rifilluar përmbushjen e detyrimeve sa më shpejt që të jetë e mundur dhe njëkohësisht, të përpiqet të minimizojë efektet negative të shkaqeve të përcaktuara në pikën 1.

Neni 40

Mbrojtja e sistemit AECH

1. Një instruksion pagese konsiderohet që ka hyrë në sistemin AECH kur të jetë pranuar nga ky i fundit dhe të jetë aprovuar nga pjesëmarrësi urdhërues/debitor (me përjashtim të rastit kur është përdorur mënyra automatike e procesimit, pra pa ndërhyrje manuale) dhe nga ky moment konsiderohet i parevokueshëm.

2. Në rastet e procedurave për paaftësi paguese të pjesëmarrësve, çështjet që lidhen me finalitetin e shlyerjes dhe realizimin e kolateralit financiar rregullohen nga dispozitat e ligjit për sistemin e pagesave.

Neni 41

Konfidencialiteti

1. Pjesëmarrësit zbatojnë rregullat dhe normat e konfidencialitetit të informacionit mbi të gjitha instruksionet e pagesave të hyra në sistemin AECH.

2. Pjesëmarrësit e sistemit AECH mund të shkëmbejnë informacione me çdo pjesëmarrës tjetër, në lidhje me çdo aspekt të funksionimit apo administrimit të këtij sistemi.

3. Secili nga pjesëmarrësit instrukton personelin përkatës, i cili ka të drejta për përdorimin e informacionit mbi instruksionet e pagesave të hyra në sistemin AECH, për ruajtjen e konfidencialitetit mbi këtë informacion, në përputhje me rregullat dhe normat e konfidencialitetit dhe me dispozitat e kësaj rregulloreje.

4. Pjesëmarrësit dhe Banka e Shqipërisë ushtrojnë të njëjtin nivel përkujdesjeje për mbrojtjen e konfidencialitetit të informacionit të klasifikuar konfidencial nga një palë tjetër, si ai që ushtrohet për mbrojtjen e informacionit të vet, të klasifikuar konfidencial.

5. Dispozitat e këtij neni zbatohen nga pjesëmarrësit dhe Banka e Shqipërisë edhe pas mbylljes së llogarisë së pjesëmarrësit ose përjashtimit nga pjesëmarrja në sistem.

Neni 42

Organizimi i brendshëm

Organizimi i brendshëm i punës brenda njësive të Bankës së Shqipërisë për realizimin e detyrave të mësipërme përcaktohet me rregullore të veçantë të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë.

Neni 43

Hyrja në fuqi

Rregullorja hyn në fuqi 15 ditë pas publikimit në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

KRYETAR I KËSHILLIT MBIKËQYRËS
Gent Sejko

SHTOJCË A ORARËT OPERUESE TË SISTEMIT AECH

Ora	Ngjarja	Operacionet dhe funksionet e mundshme
08:15 – 08:20	Hapja për aktivitetet	Hapet dita e punës në sistemin AECH.
08:35 – 10:00	Seanca I e klerimit	Intervali gjatë të cilit pranohen dhe miratohen instruksione pagesash dhe realizohet klerimi i instruksioneve të pagesave të seancës së parë. Debitimet direkte të miratuara klerohen vetëm në seancën e parë të klerimit.
10:05	Shlyerja neto e rezultatit të seancës së parë të klerimit	Sistemi AECH gjeneron instruksionin e shlyerjes neto të seancës së parë të klerimit, e cila dërgohet për shlyerje në sistemin AIPS.
10:35 – 12:30	Seanca II e klerimit	Intervali gjatë të cilit pranohen dhe miratohen urdhërpagesa dhe realizohet klerimi i urdhërpagesave të seancës së dytë.
12:35	Shlyerja neto e rezultatit të seancës së dytë të klerimit	Sistemi AECH gjeneron instruksionin e shlyerjes neto të seancës së dytë të klerimit, e cila dërgohet për shlyerje në sistemin AIPS.
13:35 – 14:45	Seanca III e klerimit	Intervali gjatë të cilit pranohen dhe miratohen urdhërpagesa dhe realizohet klerimi i urdhërpagesave të seancës së tretë.
14:50	Shlyerja neto e rezultatit të seancës së tretë të klerimit	Sistemi AECH gjeneron instruksionin e shlyerjes neto të seancës së tretë të klerimit, e cila dërgohet për shlyerje në sistemin AIPS.
16:00	<i>Cut-Off</i>	Instruksionet e pagesave që janë ende në pritje për t'u miratuar, si dhe ato të dërguara jashtë kohë së pranimi të seancës së fundit, refuzohen automatikisht nga sistemi dhe njoftohet pjesëmarrësi përkatës.
16:15 – 16:30	Mbyllja e ditës së punës	Mbyllet dita e punës në sistemin AECH dhe gjenerohen raportet e fundit të ditës.

SHTOJCË B MARRËVESHJA TIP

Marrëveshje ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe _____ për pjesëmarrje në sistemin e klerimit të pagesave me vlerë të vogël AECH

E lidhur më datë: __/__/____

Palët:

Banka e Shqipërisë (si më poshtë “Banka”), me adresë: _____, Tiranë, përfaqësuar ligjërisht në këtë marrëveshje nga drejtori në Bankën e Shqipërisë që mbulon fushën e sistemeve të pagesave;

dhe

— (si më poshtë “Pjesëmarrësi”), me adresë: _____ Tiranë, përfaqësuar ligjërisht në këtë marrëveshje nga drejtori z./znj. _____,

bien dakord të lidhin këtë marrëveshje sipas kushteve të mëposhtme:

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i marrëveshjes është përcaktimi i të drejtave dhe detyrimeve të palëve, të cilat lindin në kuadër të ofrimit nga ana e Bankës të shërbimeve të klerimit të pagesave me vlerë të vogël në sistemin AECH, i cili operohet dhe administrohet nga kjo e fundit.

Neni 2

Baza ligjore

Marrëveshja hartohet në bazë të:

- a) “Kodi Civil i Republikës së Shqipërisë”;
- b) ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”;
- c) ligjit “Për sistemin e pagesave”;
- d) ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”;
- e) ligjit “Për rimëkëmbjen dhe ndërhyrjen e jashtëzakonshme në banka në Republikën e Shqipërisë”;
- f) rregulloreve të Bankës për sistemet AIPS dhe AECH;
- g) akteve të tjera nënligjore të Bankës.

Neni 3

Zbatimi

1. Për zbatimin e marrëveshjes, palët bazohen në rregulloren e Bankës së Shqipërisë “Për funksionimin e sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël (AECH)” dhe çdo ndryshim të saj (rregullorja për sistemin AECH).

2. Të drejtat dhe detyrimet e palëve janë ato të përcaktuara në rregulloren e sistemit AECH, si dhe në çdo ndryshim të mëvonshëm të saj.

3. Për të gjitha çështjet që nuk përcaktohen shprehimisht në këtë rregullore, zbatohen dispozitat ligjore dhe nënligjore të cituara në bazën ligjore të marrëveshjes.

4. Çdo kusht ose formulim i marrëveshjes apo rregullores së sistemit AECH që mund të sjellë paqartësi, interpretohet në kontekstin e tërësisë së rregullave të sistemit AECH dhe në këndvështrimin e qëllimit për të cilin lidhet marrëveshja.

Neni 4

Njoftimet

1. Çdo njoftim, kërkesë ose çdo lloj komunikimi ndërmjet palëve, bëhet me postë zyrtare të regjistruar, faks, *email*, mesazh SWIFT – dhe në rastet kur komunikimi me mjetet e cituara është i pamundur, me telefon – në adresat, numrat telefonikë dhe personat e kontaktit përkatës të palëve.

2. Secila palë është e detyruar të njoftojë palën tjetër për ndryshimet e mundshme të adresave, numrave telefonikë dhe të personave të kontaktit, brenda 5 (pesë) ditësh pune nga ndryshimi i tyre.

3. Në rast se njoftimi ose kërkesa mbërrin tek i adresuari pas orës 16:00 të ditës së punës, ai konsiderohet i marrë në orën 08:20 të ditës pasardhëse të punës.

Neni 5

Hyrja në fuqi dhe kohëzgjatja

Marrëveshja hyn në fuqi me nënshkrimin e saj nga palët dhe i shtrin efektet për një kohë të papërcaktuar.

Neni 6

Ndryshimi i marrëveshjes

Marrëveshja mund të ndryshohet nga palët vetëm me shkrim.

Neni 7

Zgjidhja e marrëveshjes

1. Palët mund të zgjidhin Marrëveshjen në mënyrë të njëanshme, duke njoftuar me shkrim palën tjetër të paktën 15 (pesëmbëdhjetë) ditë pune përpara datës që ata dëshirojnë ta zgjidhin, duke kërkuar plotësimin e detyrimeve financiare.

2. Në rast se kërkesa (njoftimi) bëhet nga Pjesëmarrësi, Banka, brenda 7 (shtatë) ditëve pune nga marrja e kërkesës, i dërgon pjesëmarrësit përgjigje, duke përcaktuar hapat që duhet të ndiqen deri në përfundimin e pjesëmarrjes së tij në sistemin AECH.

3. Në rast se kërkesa e Pjesëmarrësit miratohet:

a) Banka informon të gjithë pjesëmarrësit e sistemit AECH mbi datën e përjashtimit të Pjesëmarrësit nga sistemi AECH;

b) Pjesëmarrësi nuk lejohet të iniciojë instruksione të reja pagese me datëvalutë pas datës së përcaktuar në vendimin për miratimin e përjashtimit të tij nga sistemi AECH.

Neni 8

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Të gjitha mosmarrëveshjet që mund të lindin midis palëve nga zbatimi i Marrëveshjes, dhe që nuk mund të zgjidhen me mirëkuptim, zgjidhen në gjykatën kompetente.

Marrëveshja, pasi lexohet nga palët, nënshkruhet me vullnetin e tyre të lirë e të pavarur në 4 (katër) kopje origjinale, në gjuhën shqipe, dhe secila nga palët mban 2 (dy) kopje.

Për Bankën e Shqipërisë

Drejtore i Departamentit _____

Për _____

Drejtör

SHTOJCË C
FORMULAR PËR PJESËMARRJE NË AECH

Pjesëmarrësi	
Kodi BIC	
Adresa	

Kontaktet për çështje/probleme të operimit të sistemit		
Persona kontakti për pagesat		
Emër, mbiemër		
Detyra që mbulon		
Telefon		
Celular		
Email		
Persona kontakti për IT		
Emër, mbiemër		
Detyra që mbulon		
Telefon		
Celular		
Email		

Personi i autorizuar për pjesëmarrësin

Data

Emri mbiemri / nënshkrimi / vula

___/___/___

SHTOJCË D
FORMULAR PËR AKSESIN NË SISTEM

KONFIDENCIAL

BANKA E SHQIPËRISE

Sistemi AECH/PO

FORMULARI I KËRKESËS PËR PËRDORUES NË VPN, PAJISJE SIGURIE, CERTIFIKATË DIGJITALE DHE PËRDORUES TË LIDHUR ME SISTEMIN AECH/PO

Të plotësohet ky formular për të administruar kredencialet e një përdoruesi në rrjetin VPN, në pajisjen e sigurisë dhe certifikatën digjitale, në FTP, si dhe në sistemin AECH/PO

Për:	Banka e Shqipërisë Departamenti i Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës
Nga Pjesëmarrësi:	Data e kërkesës: __/__/____ (dd/mm/vvvv)

1- Kërkesë për NDRYSHIM NË VPN

Nr.	Emri/mbiemri i përdoruesit	Veprimi
1		Krijim përdoruesi të ri
		Rivendosje fjalëkalimi të përdoruesit
		Fshirje përdoruesi ekzistues

2- Kërkesë për pajisje sigurie

Nr.	Emri/mbiemri i përdoruesit	Lloji i pajisjes	Copë
1			

3- Kërkesë për certifikata digjitale

Nr.	Emri/mbiemri i përdoruesit	Veprimi
1		Gjenerim certifikatë e re
		Rigjenerim certifikate
		Zhblllokim pajisje sigurie
		Rivendosje fjalëkalimi i pajisjes së sigurisë
		Revokim certifikate

4- Veprime në llogarinë e përdoruesit në AECH/PO

Nr.	Emri/mbiemri i përdoruesit	Veprimi	AEC H	PO	Profili i përdoruesit
1		Krijim përdoruesi			
		Aprovim përdoruesi			
		Rivendosje fjalëkalimi			
		Aprovim rivendosje fjalëkalimi			
		Aktivizim llogarie			
		Aprovim aktivizim llogarie			

		çaktivizim llogarie			
		Aprovim çaktivizim llogarie			
		Modifikim profil përdoruesi			
		Aprovim profil përdoruesi			
		Mbyllje llogarie			
		Aprovim mbyllje llogarie			

Arsyeja (e detyrueshme për t'u plotësuar):

Shënim:

Për Pjesëmarrësin
Autorizuesi

(Emri mbiemri / nënshkrimi / vula)

Për Bankën e Shqipërisë
Autorizuesi

(Emri mbiemri / nënshkrimi)

SHTOJCË E VETËVLERËSIM I OPERIMIT NË SISTEMIN AECH

Emri i Pjesëmarrësit	Personi i autorizuar për lëshimin e raportit	Nënshkrimi	Vula		
Viti					
A	Veprimtaria kriminale lidhur me sistemin AECH	PO	JO	N/A	
1	A keni hasur ndonjë veprimtari kriminale apo përpjekje për veprimtari të tillë në kuadrin e sistemit AECH gjatë vitit?				
2	Nëse po, a është kryer raportimi pranë Bankës së Shqipërisë në përputhje me rregullat dhe procedurat e sistemit AECH?				
3	A është identifikuar dhe korrigjuar metoda e përdorur?				
4	A rezultoi kjo veprimtari në humbje financiare për institucionin apo për klientët tuaj?				
5	Nëse po, a po punohet ende për kompensimin e këtyre humbjeve?				
B	Planifikimi i ngjarjeve të paparashikuara dhe i lehtësive përkatëse	PO	JO	N/A	
1	A ka institucioni juaj një plan të dokumentuar për ngjarjet e paparashikuara lidhur me operacionet në sistemin AECH?				
2	A mbulon plani mjaftueshëm skenarë të mundshëm të				

	ngjarjeve të paparashikuara?			
3	A mban institucioni juaj mjete <i>backup</i> kompjuterike dhe/apo për ndërfaqen SWIFT që shfrytëzohet për ndërlidhjen me sistemin AECH?			
4	Nëse po, a janë këto lehtësi fizikisht të ndara nga vendndodhja kryesore e stacionit SWIFT?			
5	A ka testuar institucioni juaj plane për ngjarje të paparashikuara për komunikime mbështetëse, në rast të humbjes së lidhjeve të VNP?			
6	A mendoni se rreziqet e mundshme për operimin në sistemin AECH janë adresuar dhe janë analizuar në mënyrë të kënaqshme?			
C	Periodha e ndërprerjes së operimit dhe qëndrueshmëria e sistemit	PO	JO	N/A
1	A kanë qenë operacionet tuaja në sistemin AECH subjekt i ndërprerjeve të rëndësishme të funksionimit?			
2	Nëse po, a janë raportuar këto te Banka e Shqipërisë dhe a janë regjistruar në regjistrin e ngjarjeve të paparashikuara në përputhje me procedurat e sistemit AECH?			
3	A mendoni se sistemet tuaja të lidhura me sistemin AECH kanë kapacitet dhe qëndrueshmëri të mjaftueshme për të mbuluar trafikun tuaj të pagesave në sistemin AECH, në kohë dhe në mënyrë të sigurt?			
Shënime				

SHTOJCË F
RAPORT INCIDENTI

Emri i Pjesëmarrësit	Personi i autorizuar për lëshimin e Nënshkrimi	Vula	
Tipi i raportit:	Data e raportit (dd/mm/yyyy)	Numër (yyyymmdd-nr)	Sistemet përfshira/ndikuara e
☐ Indërmjetëm ☐ Final	___/___/___	_____ - ____	
Personat e kontaktit:			
I lidhur me incident/e të tjerë: (lista e numrave të incidenteve):			
PËRSHKRIMI I INCIDENTIT DHE EFEKTET			
Fillimi i incidentit (dd/mm/yyyy hh:mm)	Fundi i incidentit (dd/mm/yyyy hh:mm)	Koha e evidentimit (dd/mm/yyyy hh:mm)	Koha e raportimit /njoftimit pranë BSH (dd/mm/yyyy hh:mm)
___/___/___ __:__	___/___/___ __:__	___/___/___ __:__	___/___/___ __:__

Përshkrimi i incidentit:		
Pasojat e incidentit		
Ndërprerje e rrjetit SWIFT	Vonesa	Mbyllje e vonuar
Sistemi nuk përgjigjet	Vonesë në procesimin e pagesave	Hapje e vonuar
“Site Recovery”	Pagesa të paprocesuara	Të tjera
Shpallje emergjence	Cenim i integritetit të të dhënave	
Masa të marra dhe ndryshime të kryera për zgjidhjen e incidentit:		
Data e implementimit të masave/ndryshimeve (dd/mm/yyyy)	__/__/____	
Plani i masave për zgjidhjen përfundimtare të incidentit		
Masa të marra dhe ndryshime të kryera ose të planifikuara për realizim për zgjidhjen e incidentit		
Data e planifikuar (dd/mm/yyyy)	Data e implementimit (dd/mm/yyyy)	☒ Zgjidhur me sukses
__/__/____	__/__/____	☐ Pa zgjidhur

SHTOJCË G
MANDAT DEBITIMI PËR SHLYERJEN PËR PJESËMARRËSIT QË SHLYEJNË
NËPËRMJET NJË PJESËMARRËSI SHLYERËS NË AIPS

BANKA E SHQIPËRISË

SISTEMI AECH

Mandat debitimi

për shlyerjen nëpërmjet një pjesëmarrësi shlyerës në AIPS

☒ Ri	☐ Modifikim	☐ Fshirje
Qëllimi i aplikimit	☐ Operim live ☐ Test dhe trajnim	
Data e aplikimit	__/__/____	
Data e aktivizimit	__/__/____	

(1) Pjesëmarrësi shlyerës në AIPS	
BIC i pjesëmarrësit	

Emri i pjesëmarrësit	
(2) Pjesëmarrësi i tërthortë në AECH	
BIC i pjesëmarrësit	
Emri i pjesëmarrësit	

Palët konfirmojnë se bien dakord në caktimin e pjesëmarrësit në sistemin AIPS (1) si pjesëmarrës shlyerës në AIPS për pjesëmarrësin e tërthortë të sistemit AECH (2) për shlyerjen e instruksioneve të dërguara nga pjesëmarrësi i tërthortë i sistemit AECH (2) nëpërmjet sistemit AECH.

Për pjesëmarrësin shlyerës në AIPS	Për pjesëmarrësin e tërthortë në AECH
Autorizuesi	Autorizuesi
(Emri mbiemri / nënshkrimi / vula)	(Emri mbiemri / nënshkrimi / vula)

SHTOJCË H
MANDAT PËR PAGESËN E DETYRIMEVE PËR PJESËMARRRËSIT QË
SHLYEJNË NËPËRMJET NJË PJESËMARRRËSI SHLYERËS NË AIPS

BANKA E SHQIPËRISË

SISTEMI AECH

Mandat për pagesën e detyrimeve
për shlyerjen nëpërmjet një pjesëmarrësi shlyerës në AIPS

 I Ri	 Modifikim	 Fshirje
Data e aplikimit	__/__/__	
Data e aktivizimit	__/__/__	

(1) Pjesëmarrësi i tërthortë në AECH që faturohet		
BIC	i Sistemit	
varës		
Emri	i Sistemit	
varës		
(2) Pjesëmarrësi shlyerës në AIPS llogaria e të cilit debitohet		

BIC i pjesëmarrësit	
Emri i pjesëmarrësit	

Palët konfirmojnë se bien dakord që shumat e faturuara ndaj pjesëmarrësit të tërthortë të sistemit AECH (1), do të debitohej nga llogaria e pjesëmarrësit të shënuar në fushën (2) si pjesëmarrës shlyerës në AIPS për pjesëmarrësin e tërthortë të sistemit AECH (1).

Për pjesëmarrësin shlyerës në
AIPS llogaria e të cilit debitohet
Autorizuesi

(Emri mbiemri / nënshkrimi /
vula)

Për pjesëmarrësin e tërthortë në
AECH i cili faturohet
Autorizuesi

(Emri mbiemri / nënshkrimi /
vula)

Shtojca I. Parametrat e sistemit

Parametri	Vlera
Afati më i hershëm i paraqitjes së urdhërpagesave	2 ditë pune para datëvalutës
Afati më i vonët i paraqitjes së urdhërpagesave	brenda së njëjtës datëvalute
Afati më i hershëm i paraqitjes së debitimit direkt	14 ditë pune para datëvalutës
Afati më i vonët i paraqitjes së debitimit direkt	1 ditë pune para datëvalutës
Fundi i periudhës pritëse të debitimit direkt	Cut-off i ditës së punës para datëvalutës
Kufiri i sipërm i urdhërpagesës (vlera maksimale)	1,500,000.00 lekë
Kufiri i sipërm i debitimit direkt (vlera maksimale)	1,500,000.00 lekë

SHTOJCË J TARIFAT E PËRDORIMIT TË SISTEMIT AECH

Komponenti	Përshkrim	Tarifa në lek
Tarifë për pjesëmarrje në sistem	E pagueshme çdo muaj	0
Tarifë për transaksion	E pagueshme çdo muaj	
	Urdhërpagesat – Seanca e parë	4
	Urdhërpagesat – Seanca e dytë	6
	Urdhërpagesat – Seanca e tretë	8
	Debitim direkt	6
	Refuzimi i debitimit direkt	6
Shërbime të tjera	E pagueshme pas çdo shërbimi	
	Kufizim i përkohshëm i pjesëmarrësit	50,000

	Dorëzim pajisje sigurie për aksesimin e sistemit.	Me koston e blerjes për njësi
--	---	-------------------------------